

17-19 MART'TA

Küçükbaş üreticileri Antalya'da toplanacak

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğinin (TÜDKİYEB) "2018 yılı Küçükbaş Hayvancılık Sektör Toplantısı" Antalya'da yapılacak. TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, yazılı açıklamasında, 17-19 Mart'ta gerçekleştirilecek toplantıda küçükbaş hayvancılığın her yönüyle ele alınacağını belirtti. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile uyum içinde çalıştıklarını ve sorunlara birlikte çözüm aradıklarını aktaran Çelik, "Toplantıda sektörümüzün tüm sorunlarını bir kez daha masaya yatırıp, önümüzdeki süreç için yol haritamızı belirleyeceğiz. Bu nedenle toplantıyı fazlasıyla önemsiyor ve sektörümüz adına verimli sonuçlar çıkmasını temenni ediyoruz" dedi. ANKARA-AA

Güngör URAS
MİLLİYET

Yılda 20 milyon ton süt üretiliyor

Sağılan büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları 2010 yılında toplam 17,5 milyondur. 2017 yılında 28,5 milyon oldu.

Sağılan hayvanlardan elde edilen toplam süt miktarı 2010 yılında 13,5 milyon tondur. 2017 yılında büyük ve küçükbaş hayvanlardan 20,6 milyon ton süt elde edildi.

Bizde koyun sayısı fazla ama koyun sütü toplam süt üretiminin sadece % 6,5'i oranında. Toplam süt üretiminin % 90'ını inek sütü oluşturuyor.

Son yıllarda keçi ve manda sütüne ilgi arttı. Sağılan manda sayısı ve sağılan keçi sayısı arttı ama manda sütü üretim rakamı çok düşük. Keçi sütü üretimi koyun sütü üretiminin yansına yaklaştı.

Sağılan hayvan sayıları ve toplam süt üretim rakamları önceki yıllar yapıları hayvan sayısına dayalı tahminleri yansıtıyor. Süt üretiminin büyük bölümünü üretici değerlendiriyor. Süt, ayran, yağ, peynir olarak ya kendi tüketiyor, ya çevresine satıyor.

Yansı ticari işletmelere Türkiye İstatistik Kurumu ise ticari süt işletmelerinden, işletmeler tarafından toplanan süt miktarını ve de üretilen süt ürünlerini belirliyor.

2017 yılında toplam süt üretimi 20,6 milyon ton ama ticari süt işletmelerince değerlendirilen süt miktarı, üretimin yarısı kadar. Ticari işletmeler ülke genelinde 9,2 milyon ton süt topladılar.

Ticari işletmelerin topladıkları inek sütü miktarı 2016 yılında 9 milyon 213 bin ton iken, 2017 yılında artmadı. 9 milyon 111 bin tona geriledi.

Ticari işletmelerin topladıkları koyun sütü miktarında da gerileme oldu. 2016 yılında 35 bin ton koyun

sütü toplanmışken, 2017 yılında 27 bin tona geriledi. Keçi sayısı ve sağılan keçi sayısı artarken, ticari işletmelerce toplanan keçi sütü miktarı 53 bin tondan 42 bin tona geriledi.

Ticari işletmelerce toplanan 9,2 milyon ton sütün 1,5 milyon tonu içme sütü olarak değerlendiriliyor. 2017 yılında içme sütü olarak değerlendirilen süt miktarında % 8 artış var.

İçme sütü olarak değerlendirilen sütün yüzde 92'si sterilize tam veya yarı yağlı süt halindeki içme sütü. Yoğurt ve ayran üretimi de yüksek. 2017 yılında 1 milyon 172 bin ton yoğurt, 717 bin ton ayran üretildi. 2017 yılında yoğurt üretiminde de ayran üretiminde de artış olmadı. Ticari işletmelerin tereyağı üretimi 59 bin ton gibi küçük miktarda.

Peynire talep artıyor

Ticari işletmeler giderek daha fazla inek peyniri ve koyun, keçi, manda peyniri veya karışık sütlerden üretilen peynir üretmeye başladı. 2017 yılında ticari işletmeler 658 bin ton inek peyniri, 2,2 bin ton koyun peyniri, 370 ton keçi peyniri ürettiler.

İşletmeler koyun sütünü inek sütüyle karıştırarak peynir ürettiklerinden koyun peyniri üretim rakamı düşük. Aynı şekilde keçi peynirine ilginin artmasına rağmen keçi peyniri üretim rakamının nedeni, çok işletmenin keçi sütünü diğer sütlerle karıştırarak peynir üretmesi. Karışık sütten üretilen peynir miktarı 25,9 bin ton. Türkiye İstatistik Kurumu'nun ticari işletmelerden derlediği üretim rakamları gösteriyor ki ülkemizde üretilen toplam sütün yarıdan fazlası ticari işletmeler dışında üreticilerce veya geleneksel küçük üretim tesislerinde peynir, yağ, yoğurt haline getiriliyor.

Üretilen sütün yarısı ticari işletmelerce işleniyor

OLAYLARIN İÇİNDEN

Tevfik Güngör

gungoruras@superonline.com

Süt üretimimiz yılda 20 milyon tona ulaştı. Son yıllarda sağlan hayvan sayısındaki artış özellikle inek sütü üretimini artırdı.

Sağlan büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı 2010 yılında toplam 17.5 milyon idi. 2017 yılında 28.5 milyon oldu.

Sağlan hayvanlardan elde edilen toplam süt miktarı 2010 yılın-

da 13.5 milyon tondur. 2017 yılında 20.6 milyon ton süt elde edildi.

Bizde koyun sayısı fazla, ama koyun sütü toplam süt üretiminin sadece %6.5'i oranında. Toplam süt üretiminin %90'ını inek sütü oluşturuyor. Son yıllarda keçi ve manda sütüne ilgi arttı. Sağlan manda sayısı ve sağlan keçi sayısı arttı, ama manda sütü üretim rakamı çok düşük. Keçi sütü üretimi koyun sütü üretiminin yarısına yaklaştı.

Toplam süt üretiminin büyük bölümünü üretici değerlendiriyor. Süt, ayran, yağ, peynir olarak ya kendi tüketiyor, ya çevresine satıyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun belirlemelerine göre 2017 yılında toplam süt üretimi 20.6

milyon ton, ama ticari süt işletmelerince değerlendirilen süt miktarı, üretimin yarısı kadar. Ticari işletmeler ülke genelinde 9.2 milyon ton süt topladılar.

Ticari işletmelerin topladıkları inek sütü miktarı 2017 yılında bir önceki yıla göre artmadı, geriledi.

Ticari işletmelerin topladıkları koyun ve keçi sütü miktarında da gerileme oldu.

Ticari işletmelerce toplanan 9.2 milyon ton sütün 1.5 milyon tonu içme sütü olarak değerlendiriliyor.

Yoğurt ve ayran üretimi de yüksek. 2017 yılında 1 milyon 172 bin ton yoğurt, 717 bin ton ayran üretildi. 2017 yılında yoğurt üretiminde de ayran üretiminde de artış ol-

madı. Ticari işletmelerin tereyağı üretimi 59 bin ton gibi küçük miktarda. Ticari işletmeler giderek daha fazla inek peyniri ve koyun, keçi, manda peyniri veya karışık sütlerden üretilen peynir üretmeye başladı.

2017 yılında ticari işletmeler 658 bin ton inek peyniri, 2.243 bin ton koyun peyniri, 370 ton keçi peyniri ürettir. İşletmeler koyun sütünü inek sütüyle karıştırarak peynir ürettiklerinden koyun peyniri üretim rakamı düşük.

Aynı şekilde keçi peynirine ilginin artmasına rağmen keçi peyniri üretim rakamının nedeni, çok işletmenin keçi sütünü diğer sütlerle karıştırarak peynir üretme-

Tür ve ırklarına göre sağlan hayvan sayısı ve süt üretim miktarı

Kaynak: TÜİK

	2010		2017	
	Sağlan hayvan sayısı (Bin baş)	Süt üretimi (Bin ton)	Sağlan hayvan sayısı (Bin baş)	Süt üretimi (Bin ton)
SİĞİR	4.362	12.419	5.969	18.762
- Kültür	1.626	6.309	2.941	11.356
- Melez	1.787	4.862	2.427	6.621
- Yerli	948	1.248	601	786
MANDA	35	35	69	69
KOYUN	10.584	817	17.503	1.345
-Yerli	10.070	792	16.330	1.288
-Merinos	514	25	1.173	57
KEÇİ	2.583	273	4.964	523
- Kıl	2.516	270	4.878	520
- Tiftik	66	2	86	3
TOPLAM	17.564	13.544	28.505	20.699

si. Karışık sütün üretilen peynir miktarı 25.9 bin ton.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun ticari işletmelerden derlediği üretim rakamları gösteriyor ki ülke-

mizde üretilen toplam sütün yarısından fazlası ticari işletmeler dışında üreticilere veya geleneksel küçük üretim tesislerinde peynir, yağ, yoğurt haline getiriliyor.

FUARDA EN GÜZEL KUZÜ YARIŞMASI YAPILACAK

12. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Tarım Teknolojileri Hayvancılık ve Gıda Fuarı kapsamında bu yıl 8. Düzenlenecek "En Güzel Kuzu Yarışması" hakkında bilgi veren yapan Malatya **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı İhsan Akın, "Asıl amacımız ortak değerimiz olan Malatya'mızda 12'ncisi düzenlenecek olan Doğu ve Güney Doğu Anadolu Tarım Teknolojileri, Makine, Hayvancılık ve Gıda Fuarının katılımcı ve fuar anlamında bölgenin en güzel, kapsamlı fuar olmasına destek olmak ve fuarın tanıtımına katkı sunmaktır" dedi.

MUTLU SARIGÜL

Bu yıl 12'ncisi düzenlenecek olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Tarım Teknolojileri Hayvancılık ve Gıda Fuarı, yine bir "En Güzel Kuzu Yarışması"na ev sahipliği yapacak. Malatya İli **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği**, Malatya Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ve Malatya Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş Genel Müdürlüğü ve Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı ile ortaklaşa düzenleyecek olan etkinlikler hakkında birliklerinde dün bir basın açıklaması yapan Malatya **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı İhsan Akın, düzenlenecek olan etkinliklere tüm Malatyalıların beklediğini söyledi.

YETİŞTİRİCİLERİMİZE MESAJ ATTIK

Ön elemelerden sonra 30 kuzunun finale kalacağını dile getiren Başkan Akın, "Bu yıl 12'ncisi düzenlenen Doğu ve Güney Doğu Anadolu Tarım Teknolojileri, Makine, Hayvancılık ve Gıda Fuarı etkinlikleri kapsamında Birlik olarak yapacağımız bu etkinliklerimize herkesi bekleriz. 8. En güzel kuzu yarışması ön elemeleri başlamış olup Mart ayının sonuna kadar devam edecek. Bununla ilgili tüm yetiştiricilerimize mesaj attık. Ön elemelerden sonra finale 30 kuzu kalacak. Bunlar da fuar alanında yarışacaklar" diye konuştu.

KIRKIM YARIŞMASI OLACAK Amaçlarının fuara katkı

sunmak olduğunu kaydeden Başkan Akın, şunları ifade etti: "Yine bu yıl ilk olarak yapacağımız '1. Kırkım Şenliği' kapsamında yüzde100 hibeli DAP Projesi destekli 50 adet kırkım makinesi programa katılan, hayvanı olan üyelerimize kura ile dağıtılacak. Ayrıca 10 yetiştiricimiz arasında kırkım yarışması olacak. Dereceye girenler ödüllendirilecek. Aksi bir durum olmazsa Malatya Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı katkıları ile yerel sanatçılar yer alacak. Yine aynı gün içerisinde yaylacı yetiştiricilerimize yönelik kura ile Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş Genel Müdürlüğü ve Tarımsal hizmetler Dairesi Başkanlığı katkıları ile yüzde100 hibeli güneş enerjisi, farkındalık panel dağıtım programı yapılacak. Burada asıl amacımız ortak

değerimiz olan Malatya'mızda 12'ncisi düzenlenen Doğu ve Güney Doğu Anadolu Tarım Teknolojileri, Makine, Hayvancılık ve Gıda Fuarının katılımcı ve fuar anlamında bölgenin en güzel, kapsamlı fuar olmasına destek olmak ve fuarın tanıtımına katkı sunmaktır. Birçok etkinliğin, yarışmanın olacağı fuarımıza Genel Başkanlarımız Bölge Başkanlarımız Birlik Başkanlarımızı da davet ettik, kendilerini ve tüm vatandaşlarımızın katılımlarını bekliyoruz."

Tekirdağ'da bir koyun beşiz doğurdu

Tekirdağ'ın Hayrabolu ilçesinde bir çiftçinin koyunu bir batında 5 kuzu dünyaya getirdi.

Tekirdağ'ın Hayrabolu ilçesinde bir çiftçinin koyunu 5 kuzu doğurdu. Övenler Mahallesi'nde hayvancılıkla uğraşan Ergün Yılmaz, AA muhabirine yaptığı açıklamada, daha önce üçüz ya da dördüz yavruleyen koyunlarının olduğunu ancak beşiz doğumu ilk kez gördüğünü söyledi.

Sakız cinsi koyunu-

nun beşiz doğurmasının sürpriz olduğunu ifade eden Yılmaz, "Hayvanlara bakmak için ahıra gittiğimde koyunun beşiz yavru olduğunu gördüğümde hem şaşkırdım hem de çok sevindim. Yalnız yavruların biri ölü doğdu. Koyunun beşiz doğduğunu duyan komşularım gelip gördüklerinde şaşkınlıklarını gizleyemedi. İlk kez hanemizde bir koyunumuz beşiz doğurdu. Yıllardır **koyun yetiştiriciliği** yapıyorum." Veteriner Hekim Alican İçcan ise bir batında beş yavrunun dünyaya gelmesine ender rastlandığını anlattı. AA

Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği'nden Mehmetçiğe destek

Damzlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği Kahramanmaraş Şubesi Afrin'de teröristlerle mücadele eden kahraman Mehmetçiğe destek olma adına 21 adeta kurbanlık koyun ve keçi bağışladı.

Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından Afrin'deki PKK/PYD/YPG/YPJ ve DEAŞ unsurlarından temizlemek için başlattığı 'Zeytin Dalı Harekâtı' tüm hızıyla sürerken, halktan da destekler gelmeye devam ediyor. Mehmetçik Afrin kırsalında tarih yazarken 80 milyonluk Türkiye'de Mehmetçiğinin arkasında olduğunu her fırsatta dile getiriyor. Bu kapsamda Zeytin Dalı Harekâtı'nın ilk gününden bugüne kadar destek seslerinin en yüksek geldiği il-

lerden biri olan Kahramanmaraş'ta **Damzlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği**, Başkan Vakkas Kuzu öncülüğünde Afrin'de Mehmetçiğe destek olmak için Hatay'ın İslahiye İlçesi'ne gitti. Burada Kahramanmaraş'tan getirdikleri 21 adet koyun ve keçiyi TSK'ya bağışlayan Başkan Kuzu ve birlik yöneticileri, daha sonra Hatay'ın Reyhanlı İlçesi'ne giderek bir basın açıklaması yaptı. Başkan Kuzu ile birlik yöneticilerine Kahramanmaraş Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İhsan Emiralioğlu da eşlik etti.

"MEHMETÇİĞİMİZİN SONUNA KADAR YANINDAYIZ"

Gerçekleştirilen ziyaret sonrası açıklama yapan Başkan Vakkas Kuzu, birlik olarak her zaman Mehmetçiğin yanında olduklarını söyledi. Başkan Kuzu, "Biz Afrin'deki Zeytin Dalı operasyonuna destek olmak için Hatay'a sınırın sıfır noktasına gitti. Mehmetçiğimize bir nebze de faydalı olmak için Kahramanmaraş'tan getirdiğimiz 21 adet koyun ve keçiyi Türk Silahlı Kuvvetlerimize bağışladık. Gerçekten orada çok güzel bir ortam var. Herkes tek vücut halinde Afrin'de mücadele eden askerlerimizin arkasında bekliyor. Bizde **Damzlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği** Kahramanmaraş Şubesi olarak Mehmetçiğimizin sonuna kadar yanındayız" ifadelerini kullandı.

■ Haber : Emre Akkış

ANAÇ KOYUN KEÇİ DESTEKLEME ÖDEMESİ ASKIDA

Aksaray **Damızlık**
Koyun Keçi
Yetiştiricileri Birliği
Başkanı Mahmut Aktürk
açıklamada bulundu. ■ 3'de

ANAÇ KOYUN KEÇİ DESTEKLEME ÖDEMESİ ASKIDA

Aksaray Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mahmut Aktürk yaptığı açıklamada İlimiz merkez ve ilçelerden 2017 yılı anaç koyun keçi desteklemesinden faydalanmak üzere müracaatında bulunan birlik üyesi yetiştiricilerimize ait 2017 yılı anaç koyun keçi destekleme ödemesine ait askı listeleri 12 Mart 2018 pazartesi

gününden itibaren 10 gün süreyle İlçelerde İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinde, merkez ilçede İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünde ve birlik merkez ile Eskil birlik şubede askıya çıkartılacaktır.

Birlik üyelerimizin, 2017 yılı anaç koyun ve keçi destekleme ödemesine ait Askı listelerini kontrol ederek anaç koyun keçi sayılarında eksiklik bulunması halinde 21 Mart 2018 tarihine kadar bağlı buldukları İl veya İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine şahsen müracaat etmeleri önemle duyurulur” dedi.

(Haber Merkezi)

PARA | HABER

Besi desteği tekrar başladı

2018 üretim yılı tarımsal destekleri belirlendi. Hayvan başına 250 TL besi desteği verilecek. Mazot desteği ve yem bitkileri desteği artacak. Kuru fasulye, nohut ve mercimeğe kilo başına fark ödemesi desteği 50 kuruşa çıkacak... HÜLYA GENÇ SERTKAYA

ÇİFTÇİYE gelecek yıl ödenecek 2018 üretim yılı tarım destekleri belirlendi. 2018 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ile mazotta ürün bazında destek artışına gidildi. 2018 yılı Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarına göre tarımda kullanılan mazot desteği için çeltik ve pamukta dekar başına 40 TL ödenecek. Mazot desteği ödemesi yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, dane mısır ve patatesten 19 TL'ye, buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikalede 15 TL'ye çıkacak.

Bakanlar Kurulu Kararı ile 2017 yılında kaldırılan besilik hayvan desteği uygulamasına yeniden başlandı. Bakanlık Kayıt Sistemlerine kayıtlı, yurtiçinde doğmuş ve besi süresini tamamlamış manda dahil erkek sığırların kesimhanelerde kestiren yetiştiricilere 1-200 baş için, hayvan başına 250 TL'ye kadar besi desteği verilecek.

Süt regülasyon uygulamasında, Et ve Süt Kurumu (ESK) tarafından yapılan alım ve

satım arasında oluşacak fark, hayvancılık destekleme bütçesinden karşılanacak. Fark ödemesi (prim) desteklerinde 17 üründen 14'ünde destek miktarı değişmezken, kuru fasulye, nohut ve mercimekte kilogram ba-

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
Ahmet Eşref Fakıbaba

şına destek ödemesi 20 kuruş artışla 50 kuruşa yükseltildi. **Küçükbaş hayvan** destekleri değişmezken, yem bitkileri desteğinde ise artışa gidildi. Yem bitkileri desteklerinde kuru ekilişler dışındakilerde artış oldu. **Küçükbaş hayvanda** küpe ile aşı desteği 1'er TL'ye, büyükbaş hayvanda 1.5'er TL'ye çıkarıldı.

MAZOT DESTEĞİ ÜRÜN BAZINDA ARTTI

26 Şubat tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Karar'a göre, 2018'de ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere tarımda kullanılan mazot destek ödemelerinde ürün bazında değişikliğe gidildi. 2018 üretim yılında buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikalede dekar başına 15 TL, çeltik ve pamukta 40 TL, yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, dane mısır ve patatesten 19 TL, nohut, mercimek ve kuru fasulyede 14 TL, kanola, soğan, yaş çay, fındık, yem bitkileri ve diğer ürünlerde 10 TL, asperde 12 TL mazot desteği verilecek.

Bülent TUNÇ / Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği Genel Başkanı

“Besi desteği olmazsa olmaz”

Besi desteği yerli üretim için olmazsa olmaz. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine de yansıdığı üzere besi desteğinin 2017’de verilmemesi, üretimde düşüslere neden oldu. Özellikle üretim maliyetlerinin pahalı olması ve ithale rekabet edememesi nedeniyle yerli hayvan üretimi olumsuz etkilendi. Besi desteği verilmemesi zaman üretici maliyetleri bir yerlerden kisma yoluna gidiyor. Merdiven altı kesime yönelme yaşanıyor. Böylece

ne üretim miktarımızı biliyoruz ne de tüketimimizi planlayabiliyoruz. Kayıt dışı kesimlerin birçok olumsuz etkisi oluyor. Sağlıklı mı değil mi bilinmiyor. Devletin ciddi anlamda vergi kaybı oluyor. Bir de planlama yapılamıyor. 2018 yılında besi desteğinin verilmeye başlamasıyla üretim rakamlarının arttığını önümüzdeki günlerde açıklanacak olan TÜİK rakamlarında göreceğiz. Üretici besi hayvanlarını, Bakanlıkça ruhsatlandırılmış

mezbahalarda kestirip, kayıt altına alacak. Hem ülke hem de üretici kazanacak. Bakanlığa bu konuda teşekkür ediyoruz. Tarımsal üretimde kullanılan mazotun yüzde 50’sinin desteklenmesi de önemli. Tarım ve hayvancılık bir bütün olduğu için bu destek de bizi memnun etti.

Bu ürünlerde dekar başına verilen gübre desteği 2017’de olduğu gibi ürün bazında 4 TL’de sabitlendi. Tarlasını nadasa bırakanlara dekar başına verilecek mazot desteği 5 TL’den 6 TL’ye yükseltildi. Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli’yle desteklenen 20 ürün dışında kalan diğer bütün ürünlere ise dekar başına 10 TL mazot, 4 TL gübre olmak üzere toplam 14 TL’lik mazot ve gübre desteği verilecek.

Kararda, mazot fiyatlarındaki artış ihtimali de göz ardı edilmedi. Karara göre mazot fiyatlarında artış olması durumunda belirlenen mazot destekleme birim fiyatları 1 Ocak-31 Aralık 2018 tarihleri arasında günlük mazot fiyat artış oranları ortalaması kadar oranda Maliye Bakanlığı’nın uygun görüşü ile artırılarak uygulanacak. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, yaptığı bir açıklamada 2017 yılı mazot desteğinin 4.7 TL üzerinden hesaplandığını açıklamıştı.

Bilindiği üzere hükümet tarımsal üretimde kullanılan mazotun yüzde 50’sini bu yıl itibarıyla ilk defa ödemeye başladı. 2017’de tarımsal üretimde kullanılan mazotun ödemeleri, geçen ay gübre destek ödemeleriyle başlatıldı. Bakan Fakıbaba, yaptığı açıklamada, mazot ve gübre destekleri çerçevesinde 2.5 milyar TL ödeme gerçekleştireceklerini belirterek, “Bu destekle birlikte, 1 Ocak 2018 tarihinden bu yana çiftçilere toplam 4 milyar TL’lik destek ödemesi yapmış olacağız. Böylelikle 2018’in destekleme bütçesi olan 14.5 milyar TL’nin yüzde 28’ini ödemiş olacağız” demişti.

TOPRAK ANALİZİ DESTEĞİ

Karara göre tarımsal üretimde verimliliği ve kaliteyi artırmak amacıyla 2017 üretim

sezonunda tekrar başlanan toprak analizi destekleme uygulamasına 2018’de de aynı şekilde devam edilecek. Buna göre toprak analizi desteği asgari 50 dekar ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 dekar araziye kadar bir analiz için bakanlıkça yetkilendirilmiş toprak analizi laboratuvarlarına analiz başına 40 TL olarak yapılacak.

2017 yılında bitkisel üretim yapan küçük aile işletmelerinin desteklenmesi uygulamalarında dekara 100 TL ödenecek. Fındık üreticilerine alan bazlı gelir desteği de yine dekar başına 170 TL olarak ödenmeye de-

vam edilecek.

Bu arada iyi tarım uygulaması desteğininde 2017 yılında süs bitkileri, tıbbi aromatik bitkiler için grup sertifikası ödemeleri 80 TL’den 50 TL’ye düştü. Diğer ürünlerde değişiklik olmadı.

ÜÇ ÜRÜNDE PRİM DESTEĞİ ARTTI

Tarım havzalarında, 2018’de üretilen ve satışı yapılan ürünlere prim desteği devam edecek. Yapılacak destekleme ödemeleri, her bir havza için belirlenen ürünlerle sınırlı olacak. Destekleme ödemesi ÇKS’ye kayıtlılara, zeytinyağında verim değerlerine, kütlü pamukta yurtiçinde üretilip sertifikalandırılan tohum kullanma şartı aranarak, diğer ürünlerde ise tarımsal veriler ve uydu görüntüleri kullanılarak yapılacak. Belirlenen havzalarda yapılacak prim ödemelerinde geçen yıla göre 17 üründen 14’üne verilecek destek miktarında değişikliğe gidilmedi. Kilogram başına kuru fasulye, nohut, mercimeğe verilen destek ise 30 kuruştan 50 kuruşa çıkarıldı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB)

PARA | HABER

Nihat ÇELİK / Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Genel Başkanı

“Yetiştiricilerimizin rahat bir nefes almasını sağlayacak”

Geçen yıl 25 TL olan anaç koyun keçi desteği 2018 yılı içinde aynı miktarda devam edecek. Ancak bizim için önemli bir destek de küçükbaş hayvan aşılama uygulaması ile küpe uygulaması desteklerinin 1'er TL olarak belirlenmesi. Her ne kadar anaç koyun keçi desteği 25 TL olarak

devam etse de Bakanımızın aşılama ve küpeleme uygulamalarından dolayı yetiştiricilerimizden ücret alınmayacağı yönünde açıklama yapmış olması yetiştiricilerimizi büyük bir yükten kurtararak rahat bir nefes almalarını sağlayacak. Bizim için en büyük desteklerden birisi bu. Halen 65 ilimizde 1 milyon 250 bin hayvan ile devam eden Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi kapsamında verilen destekleme

tutarları da aynen muhafaza edilmiş. Yani bu projedeki hayvanlar için elit sürüye 70 TL taban sürüye 40 TL desteği devam edecek. Hayvan gen kaynakları koruma kapsamında 80 TL olan küçükbaş hayvan koruma desteği ise 90 TL'ye çıkartıldı. Sektörümüzün en önemli sorunlarından biri olarak gördüğümüz çoban istihdam desteğinde 250 başa olan hayvan sayısının 200 başa indirilmesini de yine memnuniyetle karşılıyoruz.

Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, desteğin üretimi olumlu yönde etkilemesine kuru baklagillerin iyi bir örnek olduğunu vurguladı. Bayraktar yaptığı açıklamada, destek artınca toplam kuru baklagil üretim alanının bir yılda 752 bin 414 dekar, toplam üretimin ise 83 bin 552 ton arttığını belirterek, Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinde yetiştirilen yemeklik tane baklagillerde yıllar itibarıyla gerileyen üretim alanlarının son yıllarda verilen desteklerin artmasıyla birlikte yeniden artışa geçtiğini kaydetti. Bayraktar, “2008’de kilogramda 10 kuruşla başlayan primin, 2015’de 20 kuruşla, 2016’da 30 kuruşla çıkarılması, 2016 yılında dekar başına 11 TL olan mazot ve gübre desteğinin ise 15 TL 42 kuruşla yükseltilmesi üretim artışına yol açtığını görüyoruz. 2018’de prim desteğinin

yüzde 66.7 artışla 30 kuruştan 50 kuruşla çıkarılması, mazot ve gübre desteğinin ise yüzde 16.7 artışla 15 TL 42 kuruştan 18 TL'ye yükseltilmesi kuru baklagillerde hem üretim alanlarını hem de üretimi daha da artıracak. Çiftçimiz, yeterli destek verilirse, ürünü makul fiyatla elinde çıkarabileceğini öngörürse üretimden kaçmıyor” ifadelerini kullandı.

YEM BİTKİLERİ DESTEĞİNDE ARTIŞ

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre yem bitkileri desteğinde ÇKS'ye kayıtlı arazileri üzerinde kaba yem üretmek amacıyla çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri, silajlık mısır ekilişi yapan üreticilere ürünü hasat etmeleri kaydıyla dekar başına verilen destek miktarlarında artışa gidildi. Bakanlıkça belirlenen hayvancılık yetiştirici bölgesinde yer alan illerde yem bitkisi ekilişine aldığı desteğe ilave yüzde 25 destek verilecek. Karara

göre yem bitkileri üretiminde dekar başına yılda çok yıllık bitkilerde yıllık 90 TL'ye, tek yıllıklarda yılda dekar başına 60 TL'ye çıkarıldı. Silajlık mısırdaki dekar başı destek yılda 100 TL'ye yükseltildi. Kuru şartlarda ekilişi yapılan yem bitkilerine yıllık dekar başına yılda 40 TL destek ödemesi yapılmaya devam edecek. Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2018’de ekilen fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük için yem bitkisi desteğine ilave yüzde 50 destek öde-

Havza bazlı fark ödemesi desteği

Ürün	Kr/kg
Yağlık ayçiçeği	40
Kütlü pamuk	80
Soya Fasulyesi	60
Kanola	50
Aspir	55
Dane mısır	3
Buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale	5
Çeltik	10
Kuru fasulye, nohut, mercimek	50
Zeytinyağı	80
Yaş çay	13

Buzağa, malak, manda desteği

Tür	TL/baş
Dört ay ve üzere buzağı	350
Soy kütüğüne kayıtlı	500
Döl kontrollü boğanın yavrusu	ilave 50
Yetiştiricilik bölgesi illeri	ilave 200
Anaç manda	250
Soy kütüğüne kayıtlı manda	400
Malak	150
Soy kütüğüne kayıtlı malak	400

Yem bitkileri üretim desteği

Tür	TL/da/yıl
Çok yıllıklar	90 TL/da/yıl
Tek yıllıklar	60 TL/da
Silajlık mısır	100 TL/da
Kuru şartlarda ekilişi yapılan yem bitkileri	40 TL/da/yıl
Bakanlıkça belirlenen hayvancılık yetiştirici bölgesinde yer alan illerde yem bitkisi ekilişine	Aldığı desteğe ilave % 25

Merkez Bankası'ndan kırmızı et analizi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası blogu "Merkezin Güncesi"nde yer alan çalışmada, Türkiye'de kırmızı etin pahalı olmasının ardında yatan başlıca yapısal faktör olarak hayvancılıkta yüksek yem giderleri gösterildi. Türkiye'de bir taraftan dana eti talebi hızlı bir şekilde artarken, diğer taraftan üretim maliyeti üzerinde besi yem kaynaklı olarak ciddi bastı olduğu ifade edilerek, özellikle büyükbaş hayvan yetiştiriciliği besiciliğinde yem maliyetlerinin önemi üzerinde duruldu. Besi yemi üretimi ve tüketiminin son 15 yılda dört katına çıktığına dikkat çekilen çalışmada, "Besi yemi fiyatının oluşumunda kritik rol oynayan hububat üretimi ise neredeyse yerinde sayıyor. Besi yemi hammadde maliyetinin yükselmesinde yurtiçi hububat fiyatlarında talep ve arz kaynaklı artışlar kadar döviz kurundaki hareketler de etkili oluyor. Ayrıca, korumacılık ve düşük verimlilik gibi nedenlerle yurtiçi hububat fiyatları seviye olarak da uluslararası fiyatların çok üzerinde seyrediyor. Tüm bu faktörler neticesinde temel bir gıda maddesi olan kırmızı eti, kişi başına düşen milli geliri Türkiye'nin üzerinde olan ülkelerden bile

daha pahalıya tüketmek durumunda kalıyoruz" denildi. Gıda Komitesi'nde alınan karar doğrultusunda, 2017 Kasım'da karma yem sanayiinin hammadde olarak kullandığı çeşitli tahıl kepeklerinde gümrük vergisinin sıfırlanması, bazı yağlı tohum küspelerinde ise yem sanayiinde kullanılması şartıyla gümrük vergisinin yüzde 6.5'e indirilmesinin üretim maliyetlerinin düşürülmesi bakımından önemli bir adım olarak görüldüğü çalışmada, üç temel alanda alınacak tedbirlerin de katkı sunacağına işaret edildi. Bu tedbirler şöyle sıralandı: "İlk olarak, büyükbaş hayvan besiciliğinde kaba yem kullanımının yaygınlaştırılması önem taşımakta. İkinci olarak, Türkiye'de hububat fiyatlarının dünya fiyatlarına yakınsamasını sağlayacak politikalar fiyatlama ve maliyete ilişkin öngörülebilirliği önemli ölçüde artırabilir. Son olarak da, Türkiye'de büyükbaş hayvan arzını artırmaya yönelik orta/uzun vadeli destek ve eğitim programları geliştirilmeli. Bu çerçevede, büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinde etkinliği ve verimliliği arttıracak önlemler kadar bölgesel teşvik politikalarının uygulamaya konulması da kritik önem taşıyor."

necek. Doğal polinasyonu sağlamak için Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı örtüaltı ünitelerinde, bombus arısı kullanan yetiştiricilere koloni başına 60 TL destek ödemesi yapacak.

BUZAĞI, MALAK DESTEĞİ DEĞİŞMEDİ

Buzağı, malak ve manda destek ödemelerinde değişikliğe gidilmedi. Programlı

aşaları tamamlanmak kaydıyla dört ay ve üzeri buzağılara 350 TL, malaklara 150 TL destek verilmeye devam edecek. Soy kütüğüne kayıtlı buzağılara 500 TL, soy kütüğüne kayıtlı malaklara 400 TL, döl kontrolü kapsamında protokol yapılan boğaların buzağularına ilave 50 TL ödenecek. Ayrıca anaç mandalara 250 TL, soy kütüğüne kayıtlı anaç mandalara 400 TL, Bakanlıkça

Yetiştiricilik Bölgesi olarak belirlenen illerde buzağı ve malaklara 200 TL ilave destek ödemesi sürecek.

Üretmiş olduğu çiğ sütü süt işleme tesislerine satan ve bir hayvancılık örgütüne üye olan yetiştiricilere; manda, koyun, keçi, inek sütüne, soğutulmuş inek sütüne ve üretici örgütleri kanalı ile pazarlanan soğutulmuş inek sütüne farklı olmak üzere, bakanlığın belirleyeceği dönemler ve birim fiyatlar üzerinden destekleme ödemesi yapılmasına devam edilecek. Ürettiği çiğ sütü üretici örgütleri aracılığıyla süt tozuna çevirterek ESK'ya satan üreticiler de çiğ süt desteklemesinden yararlandırılacak.

ÇOBAN İSTİHDAMINDA DEĞİŞİKLİK

Çoban istihdam desteğinde hayvan sayısı 250'den 200 başa düşürüldü. Buna göre çoban istihdam desteği 200 baş ve üzeri küçükbaş (koyun-keçi) anaç hayvan varlığına sahip işletmelere veya çobanlara 5 bin TL olarak ödenecek. Damızlık küçükbaş hayvan desteği ise değiştirilmedi. Damızlık koyun keçi yetiştiriciliği yapan, damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerine üye, hayvanları bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı yetiştiricilere, 2018 üretim yılında anaç hayvan başına 25 TL ödenmeye, Mardin, Siirt ve Şırnak'ta anaç tiftik keçilerine ilave 20 TL ödeme yapılmaya devam edilecek.

PARA | HABER

Hüseyin DEMİRTAŞ / Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı

“Yüzde 50 mazot desteği iyileşme sağlayacaktır”

Son açıklanan destek miktarlarının 2017 desteklerine göre küçük bazı iyileştirmeler dışında fazla bir değişiklik getirmediğini görüyoruz. Bu konuda asıl beklenti yüzde 50 mazot desteği konusunda

yapılan açıklamalardır. Kuşkusuz bu destek önemli bir iyileşme sağlayacaktır, ancak yine uygulamada bazı sorunlar yaşanabileceği yönünde işaretler görüyoruz. ‘300 Koyun Projesi’ ile ilgili soru işaretleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba’nın açıklamaları ile bir ölçüde giderildi. Ancak bu açıklamada hayvan verilecek üreticinin 300 koyunu besleyecek merası ve ahır olması gerektiği, bu

imkana sahip olan bir üretici eğer 100 koyun besliyorsa bunun 300’e tamamlanacağı ifade edildi. Uygulama bu haliyle küçük ve orta üreticilerin yararlanamayacağı koşullar içeriyor. Biz, bu tür önemli bir uygulamanın kooperatif ve benzeri uygun altyapı hazırlanarak küçük çiftçilerin de yararlanabileceği bir şekilde uygulanmasını bekliyoruz.

Ürettiği tiftiği, Tiftikbirlik’e ve bağlı kooperatiflere, **Damızlık Koyun Keci Yetiştiricileri Birliklerine** satan, veri tabanına kayıtlı üreticilere kilogram başına destek 27 TL’den 30 TL’ye çıkarıldı. İpek böceği ve arı yetiştiriciliği desteklerinde değişikliğe gidilmedi.

BESİ DESTEĞİ BAŞLAYACAK

2017 yılında kaldırılan besilik hayvan desteği 2018 yılında yeniden başlatılacak. Buna göre Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı, yurtiçinde doğmuş ve besî süresini tamamlamış erkek sığırlarını manda dahil mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren yetiştiricilere, 1-200 baş için (200 dahil), hayvan başına 250 TL’ye kadar Bakanlıkça belirlenen fiyat üzerinde destekleme ödemesi yapılacak.

Süt regülasyonu uygulamasında, ESK tarafından yapılan alım ve satım arasında oluşacak fark, hayvancılık destekleme bütçesinden karşılanacak. Regülasyon 2018 yılında başlamak üzere iki yıl süre ile uygulanacak.

Düve alım desteğinde miktar 200 baştan 100 başa çekildi. Buna göre Bakanlıkça ye-

tiştiricilik bölgesi olarak belirlenen illerde ve belirli kriterlere göre bakanlıkça belirlenecek diğer illerde 100 başa kadar düve alımına, Bakanlıkça belirlenecek düve bedelinin yüzde 30’u kadar destekleme ödemesi yapılacak. Uygulama 2018 yılından başlamak üzere iki yıl süreyle uygulanacak.

Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine her bir baş için büyükbaş hayvan atıkları için destek ödemesi 600 TL’den bin TL’ye, **küçükbaş hayvan** atıkları için 125 TL’den 150 TL’ye çıkarıldı.

HASTALIKTAN ARI İŞLETME

Hastalıklardan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan süt sığırı işletme-

lerinde bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan sahiplerine ari sığır başına hastalıktan ari işletme desteği 400 TL’den 450 TL’ye çıkarıldı. Destek ödemeleri 500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri işletmelerden yüzde 50’sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle yapılacak. Onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için ilave olarak hayvan başına 80 TL destek verilecek. 2017 tarımsal destekler çerçevesinde 70 TL destek ödemesi yapılıyordu.

Hayvan hastalıkları ile mücadele çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama ve küpe uygulamaları için uygulayıcılara verilen desteklerde değişikliğe gidildi. Buna göre her bir büyükbaşta aşı uygulamasında verilen destek 1.5 TL, küçükbaşta 1 TL olacak. Küpe uygulama desteği büyükbaş için 1.5 TL, küçükbaş için 1 TL olarak ödenecek.

Artırılan desteklerden biri de bitkisel üretimde örtüaltında biyolojik ve biyoteknik mücadele destekleri oldu. Buna göre örtüaltında biyoteknik mücadele desteği olarak dekar başına 120 TL, örtüaltında biyolojik mücadele desteği olarak 400 TL ödenecek. Örtüaltı paket toplamı böylece 460 TL’den 520 TL’ye yükselecek. Bu arada açık alanda biyoteknik mücadele desteği 50 TL’ye, biyolojik mücadele desteği 50 TL’ye, açık alanda paket toplamı ise 80 TL’den 100 TL’ye çıktı.

SU ÜRÜNLERİNDE DEĞİŞİKLİK

Su ürünleri yetiştiriciliği yapanlara, su ürünleri kayıt sistemine kayıtlı olmak şartıyla, kilogram başına verilen destekler devam edecek, kapalı sistemde üretim yapanlara, kilogram üstü alabalık üretimi

yapanlara ilave destek ödemesi yapılacak. Buna göre 2017'de olduğu gibi su ürünleri desteği alabalıkta 250 bin kilograama kadar (dahil) kilo başına 0.75 TL, 250 bin 1 -500 bin kilograama kadar kilo başına 0.375 TL, yeni türlerde aynı miktarlarda üretimde sırasıyla kilogram başına 1 TL ve 0.5 TL olarak ödenmeye devam edilecek. Kilogram üstü alabalık üretiminde 250 bin kilograama kadar (dahil) kilo başına 0.25TL, 250 bin 1-500 bin kilograama kadar 0.125 TL, kapalı sistemde üretim yapanlara sırasıyla kilo başına 0.5 TL, 250 bin 1 -500 bin kilograama kadar kilo başına 0.25 TL ilave destek ödemesi yapılacak.

Hastalıktan ari kuluçkahanelerde damızlık alabalık desteği verilmeye başlanacak. Buna göre 2 bin 500 adete kadar 60 TL, 2 bin 501-5 bin adete kadar 30 TL destek ödemesi yapılacak. Hastalıktan ari bir kuluçkahanenin desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar yılda 5 bin adet damızlık anaçla sınırlı olacak. Mıdyede 250 bin kilograama kadar (dahil) kilo başına 0.05TL, 250 bin 1-500 bin kilograama kadar 0.025 TL destek ödenecek.

HAYVAN GENETİĞİ KORUNACAK

Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça uygulanan proje kapsamındaki yetiştiricilere, koruma ve geliştirme sürüleri için büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarda farklı olmak üzere hayvan başına, arıcılıkta ise kovan başına ödeme yapılacak. Her bir baş için büyükbaş hay-

van korumada 600 TL'ye, küçükbaşta 90 TL'ye çıkarken, sığır pedigrili korumada 800 TL, arı korumada kovan başına 40 TL olarak uygulanmaya devam edecek. Halk elinde anaç manda ıslahı desteği olarak 850 TL, damızlığa ayrılan manda desteği ve damızlık erkek materyal desteği 200 TL, ıslah programındaki koyun/keçiler ile yavrularına halk elinde ıslah desteği taban sürüde hayvan başına 40 TL, elit sürü için 70 TL destekleme yapılmaya devam edecek.

YURTIÇİ SERTİFİKALI TOHUM

2018 yılı yurtiçi sertifikalı tohum kullanım desteğinde yonca, korunga, fiğ ve yem bezelyesi ürünlerinde artış oldu. Buna göre sertifikalı tohum kullanım desteği çerçevesinde yoncada dekar başına destek 15 TL'den 30 TL'ye, fiğ, korunga, yem bezelyesinde 10 TL'den 20 TL'ye yükseltildi. Ayrıca yurtiçi sertifikalı tohum üreten, ürettiren, sertifikalandırılana ÇKS'ye kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler 2018'de ürettikleri tohum için verilen destek miktarı 4 ürün dışında değiştirilmedi. Bu destekte fiğ, korunga, yem bezelyesi tohumunda destek miktarı kilogram başına 0.75 TL'den, 1.5 TL'ye, yoncada 2 TL'den 4 TL'ye çıkarıldı. Ayrıca orijinal, temel ve üstü tohumluk üre-

timlerine verilen desteğe yüzde 100 ilave destek devam edecek.

Çiftlik muhasebe veri ağı sisteminin 81 ilde uygulanmasına devam edilecek. 2017'de kayıt altına alınan 6 bin işletmede işletme başına 2018 için verilen destek 500 TL'den 600 TL'ye çıkacak.

Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, Bakanlıkça yetkilendirilen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan Ziraat odası ve üretici örgütlerine en fazla 5 tarım danışmanı için olmak üzere istihdam edilen her bir tarım danışmanı için 38 bin TL destek, 12 aylık hizmete bağlı olarak eşit iki dilim halinde ödenecek.

Fazlı YALÇINDAĞ / Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı

"Küçükbaşın üretim ve tüketimdeki payı artırılmalı"

Büyükbaş hayvan üretimine dayalı üretimle Türkiye'nin et üretimini problemini çözemeyiz. Bakanlık da bunu bildiği için, 300 başlık koyun desteğini ortaya koydu. Ancak bu desteğe erişim şartları üreticiyi zorluyor. Gözden geçirilmesi, desteğin daha kolay ulaşılabilir hale getirilmesi gerekiyor. Küçük hayvancılık, parası bulunduğu ekonomide kalması nedeniyle de cazip. Büyükbaş hayvan öyle değil. Büyükbaş hayvanın yüzde 50'si, yediği yemin yüzde 70'i yurtdışından geliyor. Bu nedenle küçükbaş hayvan desteklerini, üretimi artırmaya yönelik projeleri kolay ulaşılabilir noktaya getirmeliyiz. Ben

sektöre ilk girdiğim yıllarda Türkiye'nin et ihtiyacının yüzde 95'i küçükbaş hayvandan karşılanıyordu. Bugün Türkiye'de tüketilen kırmızı etin yüzde 85'i büyükbaştan karşılanıyor. Bu nedenle sıkıntı yaşanıyor. Sorunun kolay çözülmesi için birkaç yol var. Bunlardan biri küçükbaş hayvanın üretimdeki ve tüketimdeki payını artırmak. Türkiye'deki mevcut hayvan ırklarıyla büyükbaş hayvan üretimini bir adım ötesine taşımak mümkün görünmüyor. Mevcut hayvan ırkını artırdığımızda süt üretimi artıyor, süt para etmiyor. İnekler kesime gidiyor. Makul bir zaman diliminde kombine ve etçi

İrklara yönelmek lazım. Besi desteğinin yeniden başlatılması önemli. Kayıtdışılığı önleyecek. Bu sene buzağı yılı ilan edildi. Yürekten destekliyoruz. Buzağı ölümlerini asgariye indirdiğimizde dana ithalatı da gerileyecek. Buzağı ölümlerinin önlenmesinde yüzde 50 bile başarılı olursa, ithal ettiğimiz dananın yarısı kadar hayvan varlığımız artacak.

